

Normálvektorok optimális becslése affin transzformációkból

Hajder Levente^{1,2}, Baráth Dániel^{1,2}, Molnár József¹

¹ Szegedi Tudományegyetem

Képfeldolgozás és Számítógépes Grafika Tanszék

² MTA SZTAKI, Budapest

{hajder.levente,barath.daniel}@sztaki.mta.hu

Kivonat A tanulmány célja, hogy megmutassuk, kalibrált kamerák esetén a normálvektort meg lehet határozni affin transzformációk ismerete esetén. Ehhez először levezetjük, hogy egy felületdarab két vetülete közötti affin transzformáció hogyan függ össze a felület normálvektorával. Az összefüggés segítségével új normálvektorbecslő algoritmusokat vezetünk be. Azt is levezetjük, hogy ha a felületdarabka projektív mélységét ismerjük, legkisebb négyzetes értelemben optimális becslő is készíthető, ellenkező esetben iteráció segítségével juthatunk el a megoldásig. A módszereket szintetikus és valós adatokon egyaránt teszteljük.

1. Bevezetés

Bár a számítógépes látás több évtizede intenzíven kutatott terület, még mindig rengeteg megoldatlan problémára keresik a kutatók a választ. Ez a tanulmány egy még nyitott problémával foglalkozik: megmutatjuk, hogy sztereo képeken hogyan lehet affin transzformációból a megfelelő felületi darabka normálvektorát optimálisan becsülni, ha a kameráink kalibráltak.

A szakirodalmat áttekintve, azt találjuk, hogy normálvektorok becslésére a leggyakrabban alkalmazott eljárás a fotometrikus sztereo, amit körülbelül 20 évvel ezelőtt javasolt Woodham[1]. A módszer hatékony, azonban laboratóriumi körülményeket igényel, hiszen mesterségesen kell a rekonstruálandó tárgyakat több irányból megvilágítani. Általában párhuzamos fényforrásokat szokás alkalmazni [1], azonban pontszerű fényforrásokkal [2] is elvégezhető a felületi normálvektorok számítása.

Normálvektorok becslése pusztán képek segítségével is lehetséges. Ebben az esetben a két képen kivágott minták között homográfiát szokás becsülni, és a homográfia felbontásával kapjuk meg a normálvektort [3,4]. Ez csak akkor lehetséges, ha a kameránk belső paramétereit ismerjük. A külső paraméterek a homográfia felbontásával szintén meghatározhatóak. A módszer egyik problémája, hogy a felbontás nem egyértelmű, ahogyan azt Liu disszertációjában megmutatta [5].

A mi tanulmányunk azt mutatja meg, hogy nem szükséges a felületdarab képei közötti homográfia ahhoz, hogy a normálvektorokat kiszámítsuk: elég az affin

transzformációkat meghatározni. Ismereteink szerint ezzel a konkrét problémával még nem foglalkoztak a szakirodalomban. Munkánkhoz legközelebbi tanulmányt Habbecke és Kobbelt publikációjában [6,7] találtunk. A szerzőpáros fotokonvizisztencia alapon becsüli meg a térbeli síkdarabot. A sík paraméterei között a normálvektor is szerepel.

Egy másik hasonló megoldás Megyesi és munkatársai dolgozata [8], amiben megmutatták, hogy rektifikált képpárok esetén a két képpár közötti homográfia hogyan befolyásolja a normálvektort. (Megyesiék dolgozatukban sűrű illesztéssel foglalkoznak, azonban a normálvektorok meghatározása részeredményként szerepel a publikációban.) Számunkra ez a módszer azért nem ideális, mert egyrészt affin transzformációk helyett homográfiát becsülnek, másrészt a rektifikálással törvényszerűen hibát is visznek a rendszerbe, mi pedig az optimális megoldás megtalálására törekszünk.

Ismereteink szerint itt közöljük az első olyan módszert, amelyik affin transzformációkból legkisebb négyzetes értelemben véve optimális becslést ad a felületi normálvektorra. Tanulmányunknak két fő mondanivalója van:

- Megmutatjuk a kameraparaméterek és a felületi normálvektorok közötti általános összefüggést tetszőleges kameraparaméterekre.
- Többféle becslő eljárást javasolunk normálvektorok becslésére, melyek között az optimális is megtalálható, amely az ismert affin transzformációra minimalizálja a becslési hibát.

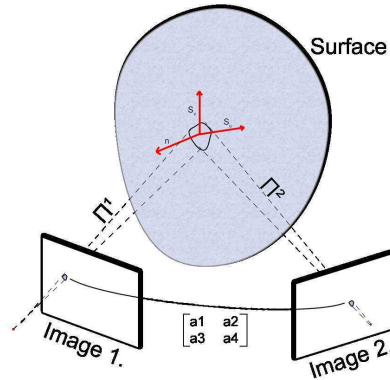
2.. Elméleti alapok

Adott egy térbeli lapka, amely két képen látszik. Lokális közelítésben a lapka tekinthető síknak. A feladat ábrázolása az 1. képen látható. A lapkát nem ismerjük térben, azonban a két képen a vetületekhez tartozó pixeleket kétdimenziós képfeldolgozási módszerekkel meg tudjuk becsülni. A cél a felületi lapka n normálvektorának meghatározása.

Az $[X, Y, Z]^T$ háromdimenziós vektorral megadott felületi pontok kétdimenziós koordinátáit a Π vetítőfüggvénnyel számoljuk a térbeli pontból, a felület háromdimenziós pontját pedig parametrikus alakban írjuk le:

$$\begin{aligned} x &= \Pi_x(X, Y, Z) & y &= \Pi_y(X, Y, Z) \\ X &= X(u, v), & Y &= Y(u, v), & Z &= Z(u, v). \end{aligned}$$

Differenciális geometriából [9] jól ismert tény, hogy az érintővektorok felírhatóak a paraméteres alakban megadott felület parciális deriváltjaiból, a normálvektor

1. ábra. Térbeli lapka perspektíven vetítve egy képpárra.

pedig a két érintővektor vektoriális szorzatából kapható meg:

$$S_u = \begin{bmatrix} \frac{\partial X(u,v)}{\partial u} \\ \frac{\partial Y(u,v)}{\partial u} \\ \frac{\partial Z(u,v)}{\partial u} \end{bmatrix}$$

$$S_v = \begin{bmatrix} \frac{\partial X(u,v)}{\partial v} \\ \frac{\partial Y(u,v)}{\partial v} \\ \frac{\partial Z(u,v)}{\partial v} \end{bmatrix}$$

$$n = S_u \times S_v$$

Az $[X, Y, Z]^T$ térbeli pont és az S_u és S_v érintővektorok a felület adott pontjában lévő érintősíkját is meghatározzák. Lokálisan a felület közelíthető ezzel az érintősíkkal. Feltételezzük ugyebár, hogy a felületről két kép készült. A felületdarabka vetülete a lokális környezetében az elsőrendű Taylor sor segítségével jól közelíthető:

$$\begin{bmatrix} x + \Delta x \\ y + \Delta y \end{bmatrix} \approx \begin{bmatrix} \Pi_x(X, Y, Z) \\ \Pi_y(X, Y, Z) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \frac{\partial \Pi_x(X, Y, Z)}{\partial u} & \frac{\partial \Pi_x(X, Y, Z)}{\partial v} \\ \frac{\partial \Pi_y(X, Y, Z)}{\partial u} & \frac{\partial \Pi_y(X, Y, Z)}{\partial v} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \Delta u \\ \Delta v \end{bmatrix}$$

Nézzük meg ezek után, hogy a parciális deriváltak segítségével a térbeli érintősíkon és az egyik képen levő minta hogyan feleltethető meg affin transzformáció segítségével:

$$\begin{bmatrix} \Delta x \\ \Delta y \end{bmatrix} \approx A \begin{bmatrix} \Delta u \\ \Delta v \end{bmatrix}$$

$$A = \begin{bmatrix} \frac{\partial \Pi_x(X,Y,Z)}{\partial u} & \frac{\partial \Pi_x(X,Y,Z)}{\partial v} \\ \frac{\partial \Pi_y(X,Y,Z)}{\partial u} & \frac{\partial \Pi_y(X,Y,Z)}{\partial v} \end{bmatrix}$$

A parciális deriváltak a láncszabály segítségével módosíthatóak. Például:

$$\begin{aligned} \frac{\partial \Pi_x(X,Y,Z)}{\partial u} &= \frac{\partial \Pi_x(X,Y,Z)}{\partial X} \frac{X}{\partial u} + \frac{\partial \Pi_x(X,Y,Z)}{\partial Y} \frac{Y}{\partial u} \\ &\quad + \frac{\partial \Pi_x(X,Y,Z)}{\partial Z} \frac{Z}{\partial u} = \nabla \Pi_x^T S_u, \end{aligned}$$

ahol $\nabla \Pi_x$ a vetítőfüggvény gradiense X , Y és Z felületi koordináták szerint. Hasonlóan:

$$\frac{\partial \Pi_x}{\partial v} = \nabla \Pi_x^T S_v \quad \frac{\partial \Pi_y}{\partial u} = \nabla \Pi_y^T S_u \quad \frac{\partial \Pi_y}{\partial v} = \nabla \Pi_y^T S_v.$$

Ebből következik, hogy magát az affin transzformációt így is fel tudjuk írni:

$$A = \begin{bmatrix} \nabla \Pi_x^T \\ \nabla \Pi_y^T \end{bmatrix} [S_u \ S_v].$$

Mivel sztereo képpárunk van, hiszen a térbeli alakzatunkról két képet készítetünk, az affin transzformáció a két képen látható ugyanazon minta között felírható az A_1 transzformáció inverzének és az A_2 -es transzformációnak a sorzatával. (Az előbbi az első képen levő minta és a térbeli minta közötti kapcsolatot írja le, az utóbbi a térbeli és a második képen levő minta kapcsolatát.) Formálisan felírhatjuk az alábbi összefüggést:

$$[\Delta x_2 \ \Delta y_2]^T = A_2 A_1^{-1} [\Delta x_1 \ \Delta y_1]^T$$

A két kép közötti affin transzformációt felírhatjuk tehát $A_2 A_1^{-1}$ alakban. A további átalakításhoz nézzük meg, hogy az A mátrix inverze hogyan írható fel:

$$A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} \begin{bmatrix} \Pi_x^T S_u & -\Pi_y^T S_u \\ -\Pi_x^T S_v & \Pi_y^T S_v \end{bmatrix},$$

ahol $\det(A) = \Pi_x^T S_u \Pi_y^T S_v - \Pi_x^T S_v \Pi_y^T S_u$. Ha figyelembe vesszük, hogy $S_v S_u^T - S_u S_v^T = [N]_\times$, akkor egyszerű átalakításokkal a következő alakra hozható az affin transzformáció:

$$A_1^{-1} A_2 = \frac{1}{\Pi_x^{1T} [N]_\times \Pi_y^1} \begin{bmatrix} \Pi_x^{2T} [N]_\times \Pi_y^1 & \Pi_x^{1T} [N]_\times \Pi_x^2 \\ \Pi_y^{2T} [N]_\times \Pi_y^1 & \Pi_x^{1T} [N]_\times \Pi_y^2 \end{bmatrix}$$

Fontos megjegyezni, hogy skálázásra érzéketlen a formula, hiszen mind a determináns, mind a mátrix elemei $[N]_{\times}$ -el meg lettek szorozva. Az $a^T [N]_{\times} b$ kifejezést szokás skaláris hármasszorzatnak is hívni. Ha figyelembe vesszük, hogy $a^T [n]_{\times} b$ egyenlő $n^T (b \times a)$ -vel, az affin transzformáció végleges formáját így kapjuk meg:

$$\begin{bmatrix} a_1 & a_2 \\ a_3 & a_4 \end{bmatrix} = A_1^{-1} A_2 = \frac{1}{n^T w_5} \begin{bmatrix} n^T w_1 & n^T w_2 \\ n^T w_3 & n^T w_4 \end{bmatrix}, \quad (1)$$

ahol $w_1 = \nabla \Pi_y^1 \times \nabla \Pi_x^2$, $w_2 = \nabla \Pi_x^2 \times \nabla \Pi_x^1$, $w_3 = \nabla \Pi_y^1 \times \nabla \Pi_y^2$, $w_4 = \nabla \Pi_y^2 \times \nabla \Pi_x^1$ és $w_5 = \nabla \Pi_y^1 \times \nabla \Pi_x^1$.

Ez az levezetés egy nagyon fontos összefüggéshez vezetett, hiszen az 1. egyenlet minden kameramodell esetén igaz. Mindössze a vetítő Π függvényeket kell megadni és a gradiensüket kiszámolni.

2.1.. Perspektív kamera

Ebben a fejezet részben megmutatjuk, hogy az általános egyenletet perspektív kamerára hogyan lehet alkalmazni. Projektív kamera esetén a vetítési egyenlet alakja a következő:

$$[x, y, 1]^T = \frac{1}{s} P_{persp} [X, Y, Z, 1]^T, \quad (2)$$

ahol $[x, y]$ jelöli a vetített koordinátákat, s a projektív mélység, P_{persp} a 3×4 -es perspektív kamera. Ha a kamera sorait rendre p_1^T , p_2^T és p_3^T -mal jelöljük, a vetítő függvényeket így kapjuk meg:

$$\begin{aligned} \Pi_x &= \frac{p_1^T [X, Y, Z, 1]^T}{s} & \Pi_y &= \frac{p_2^T [X, Y, Z, 1]^T}{s}, \\ \nabla \Pi_x &= \frac{1}{s} \begin{bmatrix} P_{11} + xP_{31} \\ P_{12} + xP_{32} \\ P_{13} + xP_{33} \end{bmatrix}, \\ \nabla \Pi_y &= \frac{1}{s} \begin{bmatrix} P_{21} + yP_{31} \\ P_{22} + yP_{32} \\ P_{23} + yP_{33} \end{bmatrix}, \end{aligned}$$

ahol P_{ij} a projektív mátrix i -edik sorában a j -edik elem. A projektív mélység az $s = p_3^T [X, Y, Z, 1]^T$ összefüggéssel számítható. Az affin transzformáció alakja a projektív kamerára így írható fel:

$$\begin{bmatrix} a_1 & a_2 \\ a_3 & a_4 \end{bmatrix} = \frac{1}{\alpha n^T w_5} \begin{bmatrix} n^T w_1 & n^T w_2 \\ n^T w_3 & n^T w_4 \end{bmatrix}, \quad (3)$$

ahol $\alpha = s^1/s^2$ projektív mélységek aránya a két kép között. Továbbá bevezettük az alábbi két egyszerűsítést: $w_1 = s^1 s^2 (\nabla \Pi_y^1 \times \nabla \Pi_x^2)$, $w_2 = s^1 s^2 (\nabla \Pi_x^2 \times \nabla \Pi_x^1)$, $w_3 = s^1 s^2 (\nabla \Pi_y^1 \times \nabla \Pi_y^2)$, $w_4 = s^1 s^2 (\nabla \Pi_y^2 \times \nabla \Pi_x^1)$, és $w_5 = s^2 s^2 (\nabla \Pi_x^1 \times \nabla \Pi_y^1)$.

Fontos megjegyezni, hogy ha az s_i projektív mélységet nem ismerjük, de a két vetítő mátrix (P_1 és P_2) bal oldali 3×3 -mas részmátrixait igen, akkor a gradiens vektorokat egy skálázás erejéig tudjuk meghatározni. (Ez az s_i skála reciprok.)

Szintén érdekes, hogy a $w_1 \dots w_4$ vektorok $s^1 s^2$ -vel, a w_5 vektor pedig $s^2 s^2$ -vel vannak skálázva.

Az összefüggés jól mutatja azt a tényt, hogy a normálvektor független a kamerák helyzetétől, hiszen a vetítő mátrixok utolsó oszlopa nem szerepel az összefüggésben.

A normálvektor becslése szempontjából két esetet különböztetünk meg:

1. Mindkét vetítő mátrix (P^1 és P^2) ismert. (Más szóval: a kamerák teljesen kalibráltak.)
2. Csak a 3×3 -mas vetítő almátrixok ismertek. Ebben az esetben a térbeli pont projektív mélysége nem ismert, ezért a gradiensvektoroknak az irányát lehet csak meghatározni, a nagyságát nem.

Az összefüggés azt is mutatja, hogy ha $w_5 = 0$, akkor a normálvektort nem lehet megbecsülni. Ez az eset csak akkor állhatna fent, ha $\nabla \Pi_x^1$ és $\nabla \Pi_y^1$ párhuzamosak volnának. Perspektív kamera esetén ez azt jelenti, hogy a projektív mátrix első és második sora (a negyedik elemeket elhagyva) párhuzamos. Szerencsére valós kameráknál ez az eset nem fordulhat elő.

3. A normálvektor becslése

Ebben a fejezetben több normálvektor-becslőt javasolunk. Lesznek gyorsabb, de kevésbé pontos, illetve lassabb, de precízebb módszerek is. Megmutatjuk, hogy teljesen kalibrált kamerák esetén optimális módszert is lehet készíteni.

3.1.. Gyors normálvektor-becslő (Fast Normal Estimation - FNE)

A 3. összefüggés összesen 4 egyenletet tartalmaz. Ha ezek közül kettőt kiválasztunk, és a hányadosukat vesszük, akkor kapunk egy egyenletet. Ugyanezt a másik kettőre elvégezve kapunk egy újabb egyenletet. Például:

$$\frac{w_1^T n}{w_2^T n} = \frac{a_1}{a_2} \quad (4)$$

$$\frac{w_3^T n}{w_4^T n} = \frac{a_3}{a_4} \quad (5)$$

A nevezőkkel szorzás után:

$$\begin{aligned} (a_2 w_1^T - a_1 w_2^T) n &= 0 \\ (a_4 w_3^T - a_3 w_4^T) n &= 0 \end{aligned}$$

A kapott összefüggésekből következik, hogy n egyaránt merőleges $(a_2 w_1^T - a_1 w_2^T)$ -ra és $(a_4 w_3^T - a_3 w_4^T)$ -ra. Ezért a két vektor keresztszorzata megadja a normálvektor irányát:

$$n = (a_2 w_1^T - a_1 w_2^T) \times (a_4 w_3^T - a_3 w_4^T). \quad (6)$$

3.2.. Optimális normálvektor becslése ismert projektív mélység esetén (OPT)

A kapott vektort természetesen normálni kell ahhoz, hogy egységvektor legyen. Ennek a becslőnek nagyon kellemes tulajdonsága, hogy a $w_1 \dots w_4$ vektorok skálájára teljesen érzéketlen, hiszen a skála normáláskor eltűnik.

Ha az affin transzformációból kapott értékeket máshogy párosítjuk, a normálvektorra másik két becslést is tudunk adni:

$$n = (a_3 w_1^T - a_1 w_3^T) \times (a_4 w_2^T - a_2 w_4^T) \quad (7)$$

vagy

$$n = (a_4 w_1^T - a_1 w_4^T) \times (a_3 w_2^T - a_2 w_3^T) \quad (8)$$

3.2.. Optimális normálvektor becslése ismert projektív mélység esetén (OPT)

Ebben a szakaszban legkisebb négyzetes értelemben véve optimális becslő eljárást adunk. A cél a 3. egyenlet hibájának minimalizálása: az affin transzformáció négy értékére számoljuk a négyzetes hibák összegének minimumát. A feladat megegyezik a következővel:

$$\arg \min_n \sum_{k=1}^4 \left(\frac{n^T w_k}{n^T w_5} - a_k \right)^2 \quad (9)$$

Ez az optimalizálási feladat optimálisan megoldható, ahogyan az a függelékben le van írva. ($\alpha = 1$ paraméterbeállítással kell a függelékben leírt módszert alkalmazni.)

3.3.. Normálvektor becslése ismeretlen projektív mélység esetén (ALT)

Amennyiben a projektív mélység nem ismert, a 9. összefüggésben definiált függvény nem optimalizálható egyszerűen, hiszen az $\alpha = s_1/s_2$ paraméter sajnos nem ismert. Ezért a hibafüggvényt az alábbiak szerint módosítani kell:

$$\arg \min_n \sum_{k=1}^4 \left(\frac{n^T w_k}{\alpha n^T w_5} - a_k \right)^2 \quad (10)$$

Sajnálatos módon ez a feladat jelenlegi ismereteink szerint optimálisan nem oldható meg. Ezért egy alternáló módszert javasolunk, amely két egymás utáni lépést ismételt a konvergencia eléréséig:

1. EstimateAlpha: A költségfüggvény (10. összefüggés) $1/\alpha$ szerint lineáris, hiszen $A \frac{1}{\alpha} = b$ írható fel, ahol $A = \begin{bmatrix} n^T w_1 \\ n^T w_5 \end{bmatrix}, \dots, \begin{bmatrix} n^T w_4 \\ n^T w_5 \end{bmatrix}^T$ és $b = [a_1, \dots, a_4]^T$. Az optimális megoldás ebben az esetben a becslélméletben jól ismert formula segítségével adódik:

$$\frac{1}{\alpha} = \frac{n^T w_5}{\sum_j (n^T w_j)^2} \sum_j n^T w_j a_j \quad (11)$$

2. EstimateNormal: A normálvektor becslése az optimális módszerhez hasonlóan adódik, csak α értékét nem ismerjük egzaktul, hanem az előző lépésben kiszámított α -t helyettesítjük be. Ezután a függelékben ismertetett módszerrel, a negyedfokú polinom gyökei közül a legjobbat kiválasztva kapunk becslést n -re.

Az alternáló eljárások egyik nagy hátránya, hogy az algoritmusnak kezdeti értéket kell biztosítani. A mi esetünkben akár az FNE módszer, akár a következő részben ismertetett lineáris módszer (LNE-UPD) alkalmas a kezdőérték meghatározására.

3.4.. Normálvektor lineáris becslése (Linear Normal Estimation -LNE)

Az alap mátrixos egyenlet (3. összefüggés) sajnos nem lineáris, azonban a nevezővel való felszorzás segítségével lineárisra lehet tenni. A minimalizálandó függvény így változik:

$$\arg \min_n \sum_{k=1}^4 (n^T w_k - \alpha a_k n^T w_5)^2 \quad (12)$$

A nevezővel való felszorzás ismert trükk, sajnos ezzel a zajt torzítjuk, így az optimalitás elvész. A trükknek nagy előnye, hogy lineáris rendszereket sokkal könnyebben tudunk megoldani.

Lineáris becslés ismert projektív mélység esetén (Linear Normal Estimation for Known Projective Depth – LNE-KPD). Ha a projektív mélység ismert, $\alpha = 1$ állítható be. A nevezővel való szorzás után a problémánk $An = 0$ alakra hozható $n^T n = 1$ megkötéssel, ahol

$$A = \begin{bmatrix} w_1 - a_1 w_5 \\ w_2 - a_2 w_5 \\ w_3 - a_3 w_5 \\ w_4 - a_4 w_5 \end{bmatrix}. \quad (13)$$

Ez egy homogén túlhatározott lineáris egyenletrendszer, melynek optimális megoldása az $A^T A$ mátrix legkisebb sajátértékéhez tartozó sajátvektora.

Lineáris becslés ismeretlen projektív mélység esetén (Linear Normal Estimation for Unknown Projective Depth – LNE-UPD). Ha a projektív mélységet nem ismerjük, a minimalizálandó függvény (12. képlet) szintén homogén túlhatározott egyenletrendszerre vezet, melyet $Bb = 0$ alakra hozhatunk. Az együttthatók és az ismeretleneket tartalmazó vektor a következőképpen

alakul:

$$B^T = \begin{bmatrix} w_1^T, -a_{11} \\ w_2^T, -a_{12} \\ w_3^T, -a_{21} \\ w_4^T, -a_{22} \end{bmatrix},$$

$$b = \begin{bmatrix} n \\ \alpha w_5^T n \end{bmatrix}.$$

A megoldás a $B^T B$ legkisebb sajátértékéhez tartozó sajátvektor. Érdeemes megjegyezni, hogy az ismeretleneket tartalmazó vektorban az $\alpha = s_1/s_2$ relatív mélység is szerepel. Másik fontos megjegyzés, hogy a normálvektorok csak az irányát kapjuk meg, a nagyságát nem, az eredményt ezért normálni kell.

4.. Tesztelési eredmények

A javasolt módszert szintetikus és valós adatokon egyaránt teszteltük.

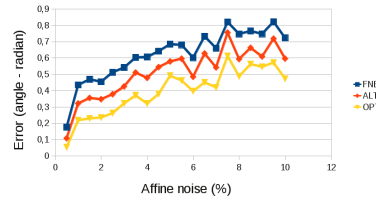
4.1.. Vizsgálat szintetikus adatokon

A szintetikus tesztek alatt arra koncentráltunk, hogy különböző irányú normálvektorokat rekonstruáljunk. Ezért vettünk egy gömbfelületet, melyet gömbi koordináták segítségével mintavételeztünk. Összesen 72 különböző irányú normálvektor vizsgáltunk meg minden egyes tesztesetben. A két kamera a gömb középpontjától megadott távolságra áll, és a gömb középpontját nézi.

Az affin paramétereket szintén mesterségesen ki lehet számítani. A gömb pontjainak érintősíkjait ismerjük, a projekciós mátrixokat is, hiszen azokat is mesterségesen állítottuk elő, ezért a térbeli érintősík és a kameraképek közötti transzformációt ismerjük, ebből a két kép közötti affin transzformáció is megkapható. Tesztjeinkben hibaértéknek a valódi (ground truth) és a becsült értékek különbségvektorának hosszát használjuk. Minden tesztesetben a gömb összes normálvektorára elvégeztük a vizsgálatot, és összesen ötvenszer vettük a gömböt. Azaz eredményeink $50 \cdot 72 = 3600$ normálvektor-becslés átlagaként jöttek ki.

Tesztelés zajos affin mátrixokkal. Amennyiben az ismert affin mátrixok értékéhez zajt adunk, össze tudjuk hasonlítani a becsülő eljárásaink zajérzékenységet. Az eredményt a 2. ábra bal oldalán láthatjuk, ahol az FNE, ALT és OPT módszereket hasonlítottuk össze. Természetesen mindig az optimális módszer adja a legjobb eredményt. A gyors (FNE) eljárás a legkevésbé hatékony, hiszen ott a gyors számításra koncentráltunk.

Szintén összehasonlítottuk a lineáris és nemlineáris módszereket. Ismert mélység esetén az OPT és a LIN-KPD módszerek versenyeztek egymással, ismeretlen mélység esetében az ALT és a LIN-UPD. Az eredmény a 3. grafikonon olvasható le. Érdekes, hogy az optimális módszer lényegesen jobb eredményt ad lineáris

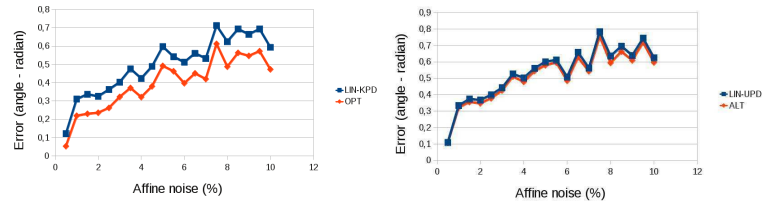
2. ábra. Javasolt módszerek összehasonlítása zajos adatok esetén.

társánál, az alternáló ellenben alig jobb a LIN-UPD-nél, ráadásul a sok iteráció miatt lényegesen lassabb is. Ezért az OPT illetve a LIN-UPD módszerek használatát javasoljuk, attól függően, hogy ismerjük-e a projektív mélységet.

Egy másik tesztben az eredmények szórását is összehasonlítottuk (1. táblázat). Kiemelnénk az eredmények közül két elvárható tulajdonságot: (1) az optimális módszer elsősege megkérdőjelezhetetlen (2) a projektív mélység ismerete jelentősen javít az eredményen.

1. táblázat. Hibavektorok hosszának szórása különböző becslések esetén.

FNE	LIN-UPD	ALT	LIN-KPD	OPT
0.55	0.449	0.433	0.352	0.2919

3. ábra. A lineáris és a megfelelő nemlineáris módszerek összehasonlítása.

4.2.. Teszt valódi képeken

Kalibrált képek

Az itt bemutatott normálvektor-becslőket valódi képeken is teszteltük. Az oxfordi Visual Geometry Group honlapjáról¹ letöltött képekhez kalibrációs adatok és pontkövetések is tartoznak. Az affin transzformációkat saját nyers erő (brute force) megoldást alkalmazó képillesztő algoritmussal becsültük meg. A kivágott, illesztett minták általában 60×60 -as méretűek voltak. Az eredmények a 4. ábrán láthatóak.

További eredményeket a 4. képen láthatunk. A folyosó esetében a bázistávolság kisebb, ezért a becslés értelemszerűen rosszabb.

4. ábra. Képpár a becsült normálvektorokkal (**Library** képsorozatból).

5. ábra. Becsült normálvektorok **House** (balra) és **Corridor** (középen) sorozatokra, illetve térbeli rekonstrukció (jobbra).

¹ <http://www.robots.ox.ac.uk/~vgg/data/>

A háromdimenziós felületeket a normálvektorok és a pontok segítségével is lehet rekonstruálni. Kipróbáltuk a MeshLab ² szoftverbe beépített APSS módszert, a rekonstrukció eredménye a 4.2. ábrán látható.

Normálvektor becslése síkok esetén

A javasolt optimális (OPT) módszert épületek rekonstrukciójára szintén kipróbáltuk, ahogyan az a 6. ábrán látható. Épületek általában síkokból állnak, ezeket a síkokat pedig homográfia segítségével meg lehet becsülni. Tesztjeinkhez a SZTE tesztsorozatait [10] használtuk. A kapott homográfia elsőrendű parciális deriváltjaiból az affin transzformáció megkapható, ezek alapján elvégeztük a normálvektorok becslését különböző pontokban, melyeket a képekre fekete vagy fehér vonalakkal rá is rajzoltunk. (A pontok helyét háromszögeléssel kaptuk meg) Helyes homográfia esetén kivétel nélkül mindig jó irányba néző normálvektorokat kaptunk.

5.. Összefoglalás

Tanulmányunkban megmutattuk, hogyan lehetséges két kép közötti affin transzformáció segítségével a felület megfelelő pontjának normálvektorát megbecsülni. Több becslő eljárást is javasoltunk, az egyik közülük legkisebb négyzetes értelemben optimális megoldást ad, ha a kamerák külső és belső paramétereit egyaránt kalibrálták.

A teszteredmények alapján nyilvánvaló, hogy a normálvektor becslése érzékeny az affin transzformáció hibájára. Ezért a jövőben jelentős energiát szeretnénk a képalapú affin transzformáció becslésére fordítani. Másik ígéretes kutatási irány olyan térbeli felületek létrehozása, amelyek nem csak a rekonstruált pontfelhőket, hanem az affin transzformációból számolt normálvektorokat is figyelembe veszik. Reményeink szerint így pontosabb, valóságosabb térbeli modelleket kaphatók.

Köszönetnyilvánítás

A kutatás az Európai Unió és Magyarország valamint az Európai Szociális Alap társfinanszírozásában a FuturICT.hu (grant no.: TAMOP-4.2.2.C-11/1/KONV-2012-0013) projekt keretében valósult meg.

Hivatkozások

1. R. J. Woodham, „Photometric stereo: A reflectance map technique for determining surface orientation from image intensity,” in *Image Understanding Systems and Industrial Applications, Proc. SPIE*, vol. 155, 1978, pp. 136–143.
2. B. Fodor, C. Kazó, J. Zsolt, and L. Hajder, „Normal map recovery using bundle adjustment,” *IET Computer Vision*, vol. 8, pp. 66 – 75, 2014.

² www.meshlab.org

6. ábra. Becsült normálvektorok síkokkal határolt épületeken.

3. O. Faugeras and F. Lustman, „Motion and structure from motion in a piecewise planar environment,” INRIA, Tech. Rep. RR-0856, 1988. [Online]. Available: <http://hal.inria.fr/inria-00075698>
4. E. Malis and M. Vargas, „Deeper understanding of the homography decomposition for vision-based control,” INRIA, Tech. Rep. RR-6303, 2007.
5. H. Liu, „Deeper Understanding on Solution Ambiguity in Estimating 3D Motion Parameters by Homography Decomposition and its Improvement,” Ph.D. dissertation, University of Fukui, 2012.
6. M. Habbecke and L. Kobbelt, „Iterative multi-view plane fitting,” in *In VMV'06*, 2006, pp. 73–80.
7. —, „A surface-growing approach to multi-view stereo reconstruction,” in *CVPR*, 2007.
8. G. Z. Megyesi and D. Chetverikov, „Dense 3d reconstruction from images by normal aided matching,” *Machine Graphics and Vision*, vol. 15, pp. 3–28, 2006.
9. E. Kreyszig, *Differential geometry*. Dover Publications, 1991.
10. A. Tanacs, A. Majdik, J. Molnar, A. Rai, and Z. Kato, „Establishing correspondences between planar image patches,” in *International Conference on Digital Image Computing: Techniques and Applications (DICTA)*, 2014.

Optimális normálvektor becslése Az optimális normálvektort becsülő eljárás feladata a 10. összefüggést minimumát megtalálni az n normálvektor szerint. A normálvektor skálája nem számít, mindössze az irányát szeretnénk meghatározni. Az ilyesfajta feladatokat tipikusan Langrange multiplikátor segítségével szokás elkészíteni, azonban itt ez nem járható, mert a kifejezés túl bonyolult lesz, zárt alakú megoldást nem fogunk kapni. Ezért az alábbi trükköt alkalmazzuk: A normálvektor hosszát ne egységnyinek válasszuk, hanem alkalmazzunk egy másik megkötést: legyen a koordináták összege egy. Azaz a vektor három koordinátáját így írhatjuk fel: $n = [n_x, n_y, 1 - n_x - n_y]^T$. A feladat ezzel a jelöléssel az alábbiak szerint változik:

$$\arg \min_m \sum_{k=1}^4 \left(\frac{m^T q_k + w_{k,z}}{\alpha m^T q_5 + \alpha w_{5,z}} - a_k \right)^2,$$

ahol az $m = [n_x, n_y]$ és $q_i = [w_{i,x} - w_{i,z}, w_{i,y} - w_{i,z}]^T$ jelöléseket vezettük be. (Az x , y és z indexek az első, második és harmadik koordinátákat jelölik.)

A szélsőértéke a függvénynek az m vektor szerinti deriválással kapható meg:

$$2 \sum_{k=1}^4 \beta_k \gamma_k = 0$$

ahol

$$\beta_k = \left(\frac{m^T q_k + w_{k,z}}{\alpha m^T q_5 + \alpha w_{5,z}} - a_k \right)$$

$$\gamma_k = \left(\alpha \frac{(m^T q_5 + w_{5,z})q_k - (m^T q_k + w_{k,z})q_5}{(\alpha m^T q_5 + \alpha w_{5,z})^2} \right)$$

Ha a törtet összevonjuk a legkisebb közös többszörös segítségével, $\sum_{k=1}^4 \delta_k \kappa_k = 0$ alakra hozhatjuk a fenti egyenletet, ahol

$$\begin{aligned}\delta_k &= (m^T q_k + w_{k,z} - a_k \alpha m^T q_5 - a_k \alpha w_{5,z}) \\ \kappa_k &= ((m^T q_5 + w_{5,z}) q_k - (m^T q_k + w_{k,z}) q_5)\end{aligned}$$

Ez pedig $\sum_{k=1}^4 e_k^1 e_k^2 = 0$ alakra egyszerűsíthető, ahol

$$\begin{aligned}e_k^1 &= (m^T (q_k - a_k \alpha q_5) + (w_{k,z} - a_k \alpha w_{5,z})) \\ e_k^2 &= ((m^T q_5) q_k - (m^T q_k) q_5 + w_{5,z} q_k - w_{k,z} q_5)\end{aligned}$$

Tovább alakítva kétdimenziós vektoregyenlet kapható:

$$\sum_{k=1}^4 r \begin{pmatrix} m^T (q_5 q_{k,x} - q_k q_{5,x}) + w_{5,z} q_{k,x} - w_{k,z} q_{5,x} \\ m^T (q_5 q_{k,y} - q_k q_{5,y}) + w_{5,z} q_{k,y} - w_{k,z} q_{5,y} \end{pmatrix} = 0$$

ahol $r = (m^T (q_k - a_k \alpha q_5) + (w_{k,z} - a_k \alpha w_{5,z}))$

Bevezetve az $m = [x, y]^T$ jelölést, az alábbi formulát kapjuk:

$$\sum_{k=1}^4 (\Omega_k x + \Psi_k y + \Gamma_k) \begin{pmatrix} \Omega_k^1 x + \Psi_k^1 y + \Gamma_k^1 \\ \Omega_k^2 x + \Psi_k^2 y + \Gamma_k^2 \end{pmatrix} = 0$$

ahol

$$\begin{aligned}\Omega_k &= q_{k,x} - \alpha q_{5,x} a_k & \Psi_k &= q_{k,y} - \alpha q_{5,y} a_k \\ \Gamma_k &= w_{k,z} - a_k \alpha w_{5,z} & \Omega_k^1 &= 0 \\ \Psi_k^1 &= q_{5,y} q_{k,x} - q_{k,y} q_{5,x} & \Gamma_k^1 &= w_{5,z} q_{k,x} - w_{k,z} q_{5,x} \\ \Omega_k^2 &= q_{5,x} q_{k,y} - q_{k,x} q_{5,y} & \Psi_k^2 &= 0 \\ \Gamma_k^2 &= w_{5,z} q_{i,y} - w_{i,z} q_{5,y}\end{aligned}$$

Az egyenlet sorai speciális kvadratikus görbéket adnak meg. Ezeket felírhatjuk implicit egyenleteik segítségével: $\sum_{k=1}^4 A_k^l x^2 + \sum_{k=1}^4 B_k^l y^2 + \sum_{k=1}^4 C_k^l xy + \sum_{k=1}^4 D_k^l x + \sum_{k=1}^4 E_k^l y + \sum_{k=1}^4 F_k^l = 0$, ahol $A_k^l = \Omega_k \Omega_k^l$, $B_k^l = \Psi_k \Psi_k^l$, $C_k^l = \Omega_k^l \Psi_k + \Psi_k^l \Omega_k$, $D_k^l = \Omega_k^l \Gamma_k + \Gamma_k^l \Omega_k$, $E_k^l = \Psi_k^l \Gamma_k + \Gamma_k^l \Psi_k$ and $F_k^l = \Gamma_k \Gamma_k^l$, $l \in 1, 2$. Ezek azért speciálisak, mert $A_k^1 = 0$ and $B_k^2 = 0$.

Az optimális megoldás két kvadratikus egyenlet megoldásából (kétdimenziós metszéspontból) számítható:

$$\begin{aligned}B_1 y^2 + C_1 x y + D_1 x + E_1 y + F_1 &= 0 \\ A_2 x^2 + C_2 x y + D_2 x + E_2 y + F_2 &= 0\end{aligned}$$

Az utóbbi egyenletből y kifejezhető:

$$y = -\frac{A_2 x^2 + D_2 x + F_2}{C_2 x + E_2}$$

y -t az első egyenletbe behelyettesítve a következő kifejezés adódik:

$$\begin{aligned}
& B_1 \left(\frac{A_2 x^2 + D_2 x + F_2}{C_2 x + E_2} \right)^2 - \\
& C_1 x \frac{A_2 x^2 + D_2 x + F_2}{C_2 x + E_2} + D_1 x - \\
& E_1 \frac{A_2 x^2 + D_2 x + F_2}{C_2 x + E_2} + F_1 = 0
\end{aligned}$$

Ha mindkét oldalt megszorozzuk $(C_2 x + E_2)^2$ -tel, az egyenletünk így módosul:

$$\begin{aligned}
& B_1 (A_2 x^2 + D_2 x + F_2)^2 - \\
& C_1 x (A_2 x^2 + D_2 x + F_2) (C_2 x + E_2) + \\
& D_1 x (C_2 x + E_2)^2 - \\
& E_1 (A_2 x^2 + D_2 x + F_2) (C_2 x + E_2) + F_1 (C_2 x + E_2)^2 = 0
\end{aligned}$$

Ez egy negyedfokú polinom, melynek az együtthatói a következők:

$$\begin{aligned}
x^4 : & \quad B_1 A_2^2 - C_1 A_2 C_2 \\
x^3 : & \quad 2B_1 A_2 D_2 - C_1 A_2 E_2 - \\
& \quad C_1 D_2 C_2 + D_1 C_2^2 - E_1 A_2 C_2 \\
& \quad B_1 D_2^2 + 2B_1 A_2 F_2 - \\
x^2 : & \quad C_1 D_2 E_2 - C_1 F_2 C_2 + 2D_1 C_2 E_2 - \\
& \quad E_1 A_2 E_2 - E_1 D_2 C_2 + F_1 C_2^2 \\
& \quad 2B_1 D_2 F_2 - C_1 F_2 E_2 + \\
x^1 : & \quad D_1 E_2^2 - E_1 D_2 E_2 - E_1 F_2 C_2 + \\
& \quad 2F_1 C_2 E_2 \\
x^0 : & \quad B_1 F_2^2 - E_1 F_2 E_2 + F_1 E_2^2
\end{aligned}$$

Azt a speciális esetet, amikor $C_2 x + E_2 = 0$ szintén figyelembe kell venni. (Ebben az esetben könnyebb a dolgunk, hiszen az első egyenlet y -től nem függ, x lehetséges értékei könnyen kiszámíthatóak. y pedig az x értékeinek behelyettesével a második egyenletből jön ki.)